

De nieuwe personenvennootschap

Er wordt de laatste tijd en eigenlijk zelfs de laatste jaren veel gezegd en geschreven over de nieuwe personenvennootschap. De huidige personenvennootschappen (VOF, maatschap en CV) dateren voor een groot deel van 1838. Het is dus hoog tijd dat er gemoderniseerd wordt, onder andere vanwege de sterke internationalisering die de laatste tijd heeft plaatsgevonden maar ook vanwege het feit dat het klassieke onderscheid tussen bedrijf en beroep grotendeels vervaagd is. Zo kan van een modern notariskantoor al lang niet meer gezegd worden dat er alleen een beroep wordt uitgeoefend. Veel vaker is eerder sprake van een (professionele) onderneming. In deze bijdrage leest u wat er gaat gebeuren, wanneer dat gaat gebeuren en wat voor u de gevolgen kunnen zijn.

Het nieuws in grote lijnen

De huidige personenvennootschappen (VOF, maatschap en CV) gaan verdwijnen, en zullen allemaal worden vervangen worden door 'de vennootschap'. De eenmanszaak en de kapitaalvennootschap (BV en NV) blijven gewoon bestaan. Met betrekking tot de B.V. zal weliswaar ook het nodige gaan wijzigen maar dat staat los van de wijzigingen met betrekking tot de personenvennootschap zodat wij daar hier niet verder op in zullen gaan. De nieuwe 'vennootschap' kent allerlei varianten die wij hierna verder zullen toelichten.

Een van de belangrijkste wijzigingen is dat de vennoten voortaan kunnen kiezen of ze hun vennootschap wel of juist niet rechtspersoonlijkheid willen laten verkrijgen. Deze keuze staat volledig los van de aansprakelijkheid. Ook als wordt gekozen voor rechtspersoonlijkheid, blijven de vennoten hoofdelijk aansprakelijk voor elkaars schulden. Kiezen voor rechtspersoonlijkheid staat daarnaast ook (nagenoeg) los van het fiscale regime. De winst van vennoten in de personenvennootschap wordt, net als nu al het geval is, gewoon belast in de sfeer van de inkomstenbelasting. Dat geldt dus zowel voor de personenvennootschap met als voor de personenvennootschap zonder rechtspersoonlijkheid.

Juridisch zal een en ander ook beter worden gestroomlijnd. Momenteel zijn de regels namelijk over twee wetboeken verspreid: het Burgerlijk Wetboek en het Wetboek van Koophandel. In de nieuwe opzet worden alle regels ondergebracht in het Burgerlijk Wetboek.

Huidige stand van zaken

In feite gaat het om twee wetten: de regeling voor personenvennootschappen zelf, en de bijbehorende invoeringswet of aanpassingswet waarin onder andere de fiscale gevolgen geregeld worden. De Invoeringswet moet ervoor zorgen dat de begrippen in andere wetten en regels afgestemd worden op de nieuwe regels voor personenvennootschappen. Dat is onder meer van belang om ongewenste fiscale consequenties te voorkomen. Tot voor kort was het de bedoeling dat de nieuwe personenvennootschap nu eindelijk (nadat de invoering al drie keer was uitgesteld) per 1 januari 2008 van kracht zou worden. Echter, de laatste berichten zijn dat de invoering wederom wordt uitgesteld. Naar verwachting zal een en ander nu per 1 april 2008 definitief doorgang vinden. Nu maar hopen dat deze datum wel serieus genomen wordt.

Nieuwe wet personenvennootschappen

Ondernemingsvormen: oud en nieuw

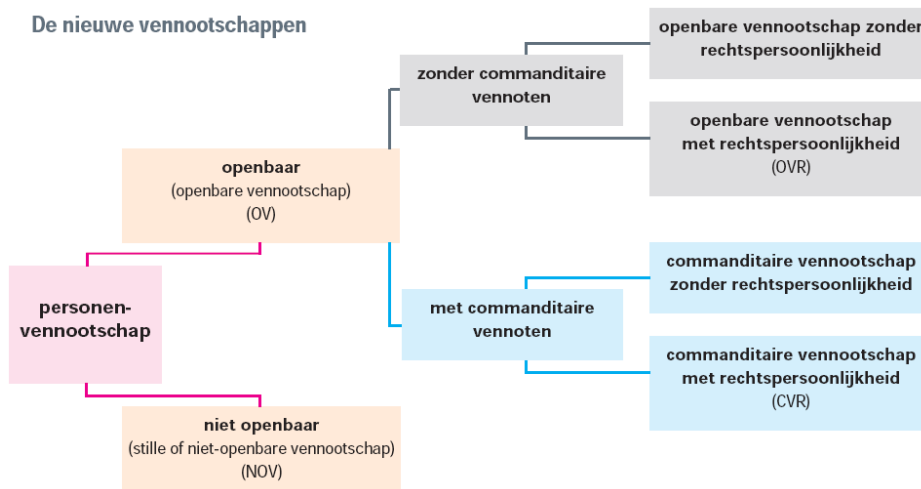
De belangrijkste ondernemingsvormen die Nederland momenteel kent zijn:

- de eenmanszaak;
- de vennootschap onder firma (VOF);
- de maatschap (stil en openbaar);
- de commanditaire vennootschap (CV) (open of besloten);
- de besloten vennootschap (BV) en naamloze vennootschap (NV).

De eenmanszaak en de kapitaalvennootschap (BV en NV) blijven bestaan. Daarnaast komt er één nieuwe personenvennootschap in vijf varianten:

- de openbare vennootschap (OV);
- de niet-openbare oftewel stille vennootschap (NOV);
- de openbare vennootschap met één of meer commanditaire vennoten (CV);
- de openbare vennootschap met rechtspersoonlijkheid (OVR);
- de openbare vennootschap met rechtspersoonlijkheid met één of meer commanditaire vennoten (CVR).

Actie: de laatste twee vennootschappen moeten hun drukwerk gaan voorzien van de aanduiding OVR of CVR.

Gevolgen voor de maatschap

De wetswijziging heeft de grootste gevolgen voor de openbare maatschap, die in de nieuwe wetgeving automatisch wordt omgezet in een OV (de stille maatschap wordt automatisch een niet-openbare vennootschap (NOV)).

De openbare maatschap is op dit moment een veelgebruikte vorm onder vrije beroepsuitoefenaren zoals accountants, advocaten, notarissen en (para)medici, waarbij alle maten voor een gelijk deel aansprakelijk zijn.

Onder de nieuwe wetgeving is elke vennoot (voorheen dus: maat of compagnon) hoofdelijk aansprakelijk voor de totale schuldenlast aan derden. Een schuldeiser kan zich daardoor richten tot willekeurig welke vennoot voor het incasseren van de schuld, wat in de praktijk de vennoot met het grootste vermogen zal zijn.

Accepteert u de nieuwe (en vaak zwaardere) regels voor de aansprakelijkheid, dan kunt u vanaf 1 januari 2008 als 'openbare vennootschap' (OV) door het leven gaan. Zo niet, dan zou er gekeken moeten worden naar de alternatieven.

Wat is een vennootschap?

Een vennootschap wordt in de nieuwe wet gedefinieerd als: 'de overeenkomst tot samenwerking voor gemeenschappelijke rekening van twee of meer personen, de vennoten, welke samenwerking is gericht op het behalen van vermogensrechtelijk voordeel, ten behoeve van alle vennoten door middel van inbreng door ieder van de vennoten'.

Gevolgen voor VOF en CV

Vennoten van een VOF blijven onder de nieuwe wetgeving hoofdelijk aansprakelijk, zoals ook nu al het geval is.

Ook voor de huidige commanditaire vennootschap (CV) verandert er in de nieuwe wetgeving niets op het punt van de aansprakelijkheid. De commanditaire vennoot blijft aansprakelijk tot maximaal de hoogte van zijn inbreng; de beherend vennoot blijft hoofdelijk aansprakelijk.

Houd er wel rekening mee dat een commanditaire vennoot 'nieuwe stijl' eerder aansprakelijk zal zijn dan nu. Zo zal een commanditaire vennoot bijvoorbeeld aansprakelijk worden als die handelt op basis van een volmacht. Maar ook wanneer hij of zij belangrijke invloed heeft op het optreden van de besturende vennoten. Dit betekent feitelijk het einde van de constructie waarin een BV optreedt als besturend vennoot en de DGA van deze BV in privé fungeert als commanditair vennoot.

Openbare en stille vennootschap

De nieuwe wet maakt onderscheid tussen een openbare en een niet-openbare (stille) vennootschap. Een openbare vennootschap is een vennootschap voor het uitoefenen van een beroep of bedrijf die op een voor derden duidelijk herkenbare manier naar buiten toe optreedt, bijvoorbeeld door het voeren van een gemeenschappelijke handelsnaam.

Verplichte inbreng

Elke vennoot heeft een verplichte inbreng in de openbare vennootschap. Die inbreng kan bijvoorbeeld bestaan uit geld, goederen, of arbeid.

Een vennoot moet dus wel iets substantieels inbrengen, om vennoot te kunnen zijn.

Elke andere vennootschap is een stille (niet-openbare) vennootschap. Deze stille vennootschap lijkt sterk op de huidige stille maatschap, met dit verschil dat er een afgescheiden vermogen komt. Daardoor krijgen zakelijke schuldeisers voorrang op privé-schuldeisers bij het innen van schulden.

Vennootschappen met en zonder rechtspersoonlijkheid

Vennoten van een openbare vennootschap (OV) kunnen kiezen tussen een vennootschap met of zonder rechtspersoonlijkheid. Deze rechtspersoonlijkheid kan worden verkregen bij de oprichting, maar ook daarna. Een openbare vennootschap met rechtspersoonlijkheid (OVR) kan desgewenst altijd worden omgezet in een vennootschap zonder rechtspersoonlijkheid of in een BV.

Om rechtspersoonlijkheid te kunnen krijgen, moet een openbare vennootschap (OV) aan twee eisen voldoen:

- ten eerste moet in de overeenkomst van de vennootschap een bepaling staan dat de OV rechtspersoonlijkheid heeft;
- ten tweede moet deze overeenkomst bij de notaris worden vastgelegd in een Nederlandstalige akte.

Een eventuele volmacht voor het opstellen van de akte moet op schrift staan. Bovendien moet elke OV worden ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel. Gebeurt dit niet, dan heeft de vennootschap een onbepaald doel en is elke vennoot feitelijk onbepaald vertegenwoordigingsbevoegd. Dat dit tot hoogst onaangename verrassingen kan leiden, zal duidelijk zijn!

Aansprakelijkheid van de vennoten

De vennoten van een openbare vennootschap zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de verbintenissen van de vennootschap. Daarop is één uitzondering. Een vennoot kan niet hoofdelijk aansprakelijk worden gesteld voor een tekortkoming in de nakoming van een opdracht wanneer deze tekortkoming hem niet kan worden toegerekend. Zo is chirurg A bijvoorbeeld niet aansprakelijk wanneer zijn collega-chirurg B het verkeerde been van een patiënt heeft afgezet

Beperking vertegenwoordiging

Als de Eerste Kamer de nieuwe wet tijdig aanneemt, wordt hij op 1 januari 2008 in één keer volledig van kracht, zonder overgangsregelingen. Er is alleen een uitzondering gemaakt voor uitsluitingen/beperkingen van de vertegenwoordigingsbevoegdheid. De vennootschap krijgt tot 1 april 2008 de tijd om deze uitsluitingen en beperkingen te regelen.

De vennoten van een stille vennootschap blijven voor een gelijk deel gebonden aan verbintenissen over een deelbare prestatie, tenzij anders met de wederpartij is afgesproken. Voor verbintenissen over een ondeelbare prestatie (bijvoorbeeld de verplichting tot de levering van een huis) zijn de vennoten van een stille vennootschap wél hoofdelijk gebonden.

Fiscale transparantie blijft bestaan

Moet de vennootschap nieuwe stijl ook vennootschapsbelasting gaan afdragen? Nee.

Onder de huidige wetgeving zijn personenvennootschappen fiscaal transparant. Dat wil zeggen dat winst of verlies van de vennootschap worden meegeteld bij het vaststellen van de resultaten van de deelnemers in de vennootschap. Dat blijft zo onder de nieuwe wetgeving: de openbare vennootschap met rechtspersoonlijkheid (OVR) wordt voor de inkomsten- en de vennootschapsbelasting hetzelfde behandeld als de openbare vennootschap zonder rechtspersoonlijkheid (OV). Hetzelfde geldt voor de commanditaire vennootschap met rechtspersoonlijkheid (CVR) of zonder rechtspersoonlijkheid (CV).

Het handhaven van deze fiscale transparantie voor de OVR heeft tot gevolg dat een OVR-vennoot net als een OV-vennoot geacht wordt een aandeel te hebben in de vermogensbestanddelen van de vennootschap. Ze moeten inkomsten- of vennootschapsbelasting betalen over de hun toekomstige opbrengsten, verminderd met de hun toegerekende kosten; ook de vennoten van een CVR en een CV worden gelijk behandeld bij de belastingheffing.